

1. Čo je BOAS?

BOAS (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome) je závažný **syndrom obstrukcie dýchacích ciest** u psov a mačiek s krátkou lebkou (brachycefalické plemená). Jedná sa o poruchu dýchania v celom rozsahu dýchacích ciest. BOAS ovplyvňuje nielen samotné dýchanie. Dispozície k tejto chorobe môžu byť vrodené, ale aj získané. **BOAS spôsobuje permanentnú dušnosť, chrápanie a zníženú kvalitu života.**

Úzke nosné dierky, abnormálne nosné konchy a predĺžené a zhrubnuté mäkké podnebie, ktoré neumožňuje fyziologickú funkciu epiglottickej záklopky, predstavujú mechanickú prekážku normálnemu prúdeniu vzduchu do priedušnice a do pľúc.

Medzi najviac ohrozené plemená patrí bulldog, mops, francúzsky buldoček, boxer, pekinský palácový psík a ďalšie.

U brachycefalických plemien dochádza k čiastočnému zkráteniu dolnej čeluste (mandibula) a výraznému zkráteniu hornej čeluste (maxilla), kde sa tiež skrúti kostenný podklad nosnej dutiny. Súčasne ale zostáva zachovaná „normálna/pôvodná“ dĺžka mäkkého podnebia, jazyka a celkový objem slizníc.

Výsledkom je:

- Zúženie nozdier (stenotické nary).
- Predĺženie mäkkého podnebia v pomere k hlave.
- Zúžená priedušnica.
- Kolaps hrtanu.

2. Prejavy BOAS

BOAS sa prejavuje:

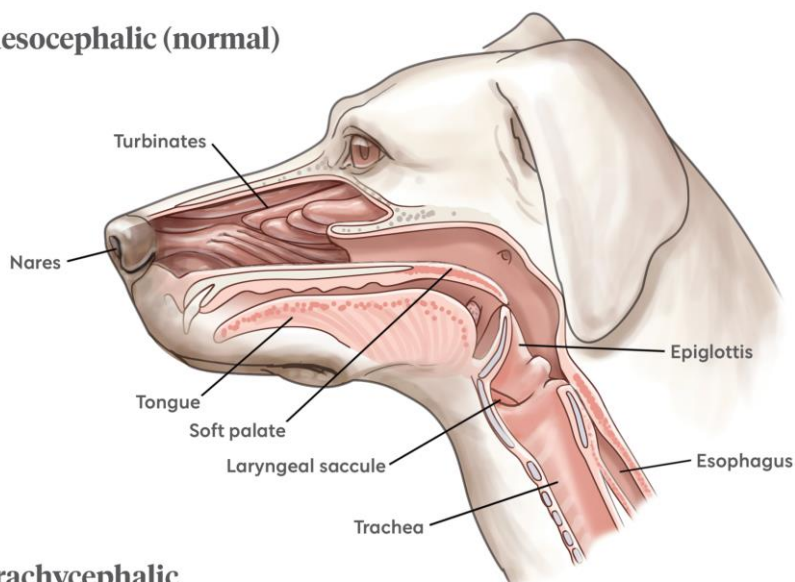
- **Stertorom** – jedná sa o hlboký, chrčivý zvuk vznikajúci pri dýchaní aj v bdelom stave. Vzniká v horných cestách dýchacích. Je spôsobený vibráciou mäkkých tkanív, alebo prítomnosťou tekutiny v horných cestách dýchacích (nos, hrtan). Podobá sa chrápaniu, chrčaniu, objavuje sa pri nádychu (inšpiračná dušnosť).
- **Stridorom** – jedná sa o pískavý až chrapľavý zvuk vznikajúci od hrtanu nižšie k pľúcami. Je spôsobený zúžením horných dýchacích ciest. Môže sa jednať o inšpiračnú dušnosť pri nádychu (hrtan, priedušnica), expiračnú dušnosť pri výdychu

(priedušky) alebo o dvofázový stridor. Obštrukcia (prekážka) je v oblasti trachey (priedušnice). Jedná sa o hlučný nádych aj výdych.

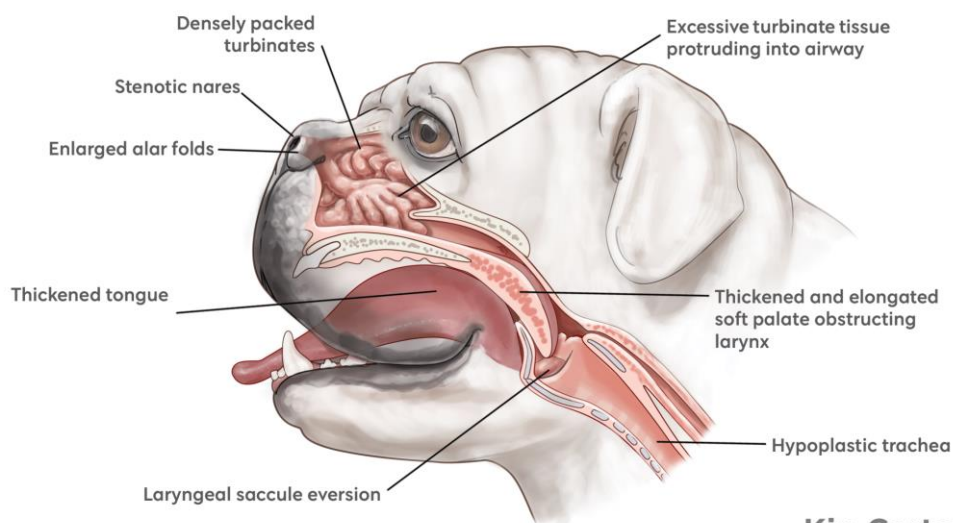
- **Zúžením priedušnice** – je progresívne ochorenie, pri ktorom chrupavkové krúžky priedušnice mäknú a splošťujú sa. Prejavuje sa chronickým, suchým kašľom pripomínajúcim „husie gáganie“, sťaženým dýchaním a záchvatmi dusenia, najmä pri vzrušení, námahe, alebo tlaku na krk.
- **Kolapsom hrtanu** – jedná sa o ochorenie, pri ktorom ochabujú chrupavky dýchacích ciest, čo vedie k ich zúženiu, k dýchacím problémom a suchému kašľu.

Kľúčovú úlohu nezohrávajú iba horné, ale i dolné cesty dýchacie.

Mesocephalic (normal)

Brachycephalic

Kip Carter®

Na obrázku vidíte prierez lebky mezocefalických a brachycefalických psov demonštrujúci skrátenú konformáciu lebky a nadmerné množstvo mäkkých tkanív spojené s brachycefalitídov. Odpor dýchacích ciest je zvýšený v stenotických nosných dierkach a nadmernými nosovými konchami, čo prispieva k predĺženému mäkkému podnebiu a vytočeným laryngeálnym vakom. Tieto zmeny môže ďalej zhoršiť relatívna makroglosia (jazyk relatívne veľký k okolným anatomickým štruktúram). Ilustrácia: Kip Carter

3. Úprava chovateľského managementu

Chovateľ môže čiastočne zabrániť vzniku BOAS úpravou chovateľského managementu u rizikového jedinca a to:

- **Používaním korektného obojku a vôdzky** – u jedincov, kde hrozí BOAS, zvážiť, či obojok a vôdzka ktoré používam, nemože ohroziť zdravie mojego psa. Doporučuje sa používať korektné postroje, ktoré neobmedzujú pohyb lopatiek.
- **Prevenciou obezity** – základ je udržiavať psa v korektnej výživovej kondícii. Ideálne BMI index¹ na hodnote 4 až 5.
- **Prevenciou prehriatia** – starostlivosť v lete je nutné prispôsobiť nielen teplotám, ale aj vlhkosti vzduchu, plemeni a výkonu. Vyhnúť sa rýchlym prechodom medzi vysokými teplotami vonku a klimatizovanými priestormi. Psa správne chladiť na bruchu a labkách.
- **Skorým riešením akéhokoľvek zápalového ochorenia** – nejedná sa iba o zápalové ochorenia dýchacích ciest, ale aj o akékoľvek infekcie v celom tele.

Použitá literatúra:

CHRPOVÁ, Veronika, *BOAS jako komplexní problém* [prezentácia]. Prednáška v rámci MasterClass chovateľa, Banská Bystrica, 2026-04-12.

Prierez lebky mezocefalických a brachycefalických psov [online]. In: Today's Veterinary Practice. 2026 [cit. 2026-05-03]. Dostupné z:

<https://todaysveterinarypractice.com/category/2026-brachycephalic-health-edition/>.

¹ Body condition score